Lietas Nr.C29601713
Nr.C-6017/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 5.septembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

šādā sastāvā: tiesnese L.Mikulāne

ar tiesas sēdes sekretāri J.Šaškinu

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam un

konstatēja:

2013.gada 16.aprīlī prasītāja /pers.A/ Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā cēlusi maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam, norādot, ka atbildētājs ir pušu dēla /pers. D/ tēvs, taču naudas līdzekļus bērna uzturam viņš nedod. Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civillikuma 179.panta piekto daļu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam Ls 50 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no valstī noteiktās minimālās algas, bet no 2017.gada 12.oktobra ne mazāk kā 30% apmērā no valstī noteiktās minimālās algas līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

2013.gada 17.maijā lietā tika saņemti atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojumi par celto prasību, kuros norādīts, ka atbildētājs prasību neatzīst, jo prasītāja saņem gan viņai, gan atbildētājam, gan dēlam paredzēto sociālo pabalstu Ls 57 apmērā, kuru izlieto pēc saviem ieskatiem, turklāt atbildētājs ir panācis sociālā dzīvokļa piešķiršanu prasītājai, līdz ar to bērnam ir nodrošināta gan dzīvesvieta, gan uzturs. Paskaidrojumos arī norādīts, ka atbildētājs mēnesī saņem invaliditātes pabalstu Ls 45 apmērā, kā arī viņam nepieder nekādi īpašumi, bet prasītājas ikmēneša ienākumi kopumā veido Ls 209, līdz ar to atbildētāja mantiskais stāvoklis neesot pietiekams, lai maksātu uzturlīdzekļus prasītājas pieprasītajā apmērā. Turklāt atbildētājam ir radušās pamatotas šaubas par to, ka viņš ir bērna bioloģiskais tēvs, jo laikā, kad puses bija pašķirušās, prasītāja satikusies ar citiem vīriešiem un atgriezusies pie atbildētāja, jau būdama grūtniecības stāvoklī. Vienlaikus atbildētājs lūdz tiesu atbrīvot viņu no visu ar lietas vešanu saistīto izdevumu samaksas.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem un motīviem, papildus paskaidrojot, ka pēc prasības celšanas atbildētājs bija veicis tikai vienu maksājumu bērna uzturam Ls 30 apmērā, no kuriem Ls 15 tika iztērēti pamperu iegādei, bet atlikusī summa – pārtikas iegādei bērnam.

Atbildētājs /pers.B/ tiesas sēdē atzina, ka viņam kā /pers. D/ tēvam ir pienākums uzturēt bērnu, papildus paskaidrojot, ka viņš nespēj maksāt uzturlīdzekļus prasītājas pieprasītajā apmērā, jo invaliditātes dēļ nevar atrast darbu ar atbilstošu atalgojumu, tāpēc ir gatavs maksāt bērna uzturam Ls 10 mēnesī. Atbildētājs arī paskaidroja, ka pēc prasības celšanas samaksājis prasītājai Ls 30 bērna uzturam. Tāpat atbildētājs uzturēja lūgumu par viņa atbrīvošanu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar to, ka viņa vienīgie ienākumi ir valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts Ls 45 apmērā mēnesī, bet nekustamie īpašumi un transportlīdzekļi viņam nepieder.

Tiesa, uzklausījusi pušu tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka maza apmēra prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības Nr./numurs/ kopijas (lietas 9.lapa) redzams, ka /datums/ dzimis /pers. D/, kura vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/.

Izvērtējot prasības pieteikumu un pušu tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka lietā nepastāv strīds par to, ka aizgādību pār pušu nepilngadīgo dēlu īsteno prasītāja /pers. A/.

Civillikuma 179.panta panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs,

apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt, bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 25%, bet bērnam no septiņu līdz 18 gadu vecumam ir 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Savukārt atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālās mēneša darba algas apmērs šobrīd ir Ls 200.

Ņemot vērā to, ka pienākums nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus minimālajā apmērā nav saistāms ar vecāka spējām dot uzturu un viņa mantas stāvokli, tiesa atzīst, ka tādi atbildētāja norādītie bērna uzturēšanas pienākuma nepildīšanas iemesli, kā sliktais veselības stāvoklis, nespēja atrast darbu ar atbilstošu atalgojumu, mazi ienākumi neatbrīvo atbildētāju no likumā paredzētā vecāka pienākuma dot uzturu savam bērnam vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 156.panta pirmo un otro daļu paternitātes atzīšanu tiesa var atzīt par neesošu tikai tad, ja persona, kas bērnu atzinusi par savu, nevar būt viņa bioloģiskais tēvs un bērnu atzinusi par savu maldības, viltus vai spaidu rezultātā. Apstrīdēt paternitātes atzīšanu var persona, kas paternitāti atzinusi, vai bērna māte divu gadu laikā, skaitot no dienas, kad viņi uzzināja par apstākļiem, kas izslēdz paternitāti.

Pierādījumi tam, ka atbildētājs likumā noteiktajā termiņā un kārtībā būtu apstrīdējis paternitātes atzīšanu, lietas izskatīšanas gaitā netika iegūti. Līdz ar to atbildētāja rakstveida paskaidrojumos izteiktās šaubas par bērna /pers. D/ izcelšanos no atbildētāja pašas par sevi neatbrīvo atbildētāju no pienākuma dot uzturu savam bērnam vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Lietas izskatīšanas gaitā netika iesniegti pierādījumi tam, ka atbildētājs kopš prasības celšanas būtu katru mēnesi sniedzis uzturlīdzekļus bērna uzturam Ls 50 apmērā, savukārt no pušu tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka atbildētājs ir veicis tikai vienu maksājumu ar bērna uzturēšanu saistīto izdevumu segšanai Ls 30 apmērā.

Ņemot vērā minēto, kā arī nepilngadīgā bērna intereses, tiesa atzīst, ka no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai /pers. A/ piedzenami uzturlīdzekļi dēla /pers. D/ uzturam Ls 50 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas, sākot no 2013.gada 16.aprīļa līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu tiesa vai tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, ir tiesīgi atbrīvot pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. B/ uzturēja rakstveida paskaidrojumos pieteikto lūgumu atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos sakarā ar viņa slikto mantisko stāvokli.

No lietas materiālos esošās Rīgas domes Rīgas Sociālā dienesta 2012.gada 17.aprīļa izziņas Nr.RSD12-16136 kopijas (lietas 28.lapa) redzams, ka ģimenei, kuras sastāvā ietilpa arī /pers. B/ uz laiku no 2012.gada 1.aprīļa līdz 2013.gada 31.martam atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.marta noteikumiem Nr.299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu" bija piešķirts trūcīgas ģimenes statuss. Savukārt no lietas materiālos esošās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Latgales nodaļas 2013.gada 21.augusta izziņas Nr.13/1867854 (lietas 27.lapa) redzams, ka laikā no 2012.gada septembra līdz 2013.gada augustam /pers. B/ vienīgie ienākumi bijuši valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts Ls 45 apmērā mēnesī.

Kā izriet no atbildētāja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, viņam nepieder nekustamie īpašumi un transportlīdzekļi. Minēto apliecina arī publiskajos reģistros pieejamā informācija.

Tādējādi tiesa secina, ka /pers. B/ ienākumu līmenis un īpašuma stāvoklis kopš prasības celšanas nav uzlabojies. Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka atbildētājs /pers. B/ saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu ir atbrīvojams no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos konkrētajā civillietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu, ja abas puses ir atbrīvotas no tiesas izdevumu samaksas, tiesas izdevumus uzņemas valsts.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu, 43.panta ceturto daļu, 97., 193., 204.^{1}, 250.^{26} pantu, 250.^{27} panta otro un astoto daļu, tiesa

nosprieda:

maza apmēra prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam Ls 50 (piecdesmit lati un 00 santīmi) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 25% (divdesmit pieci procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanai un ne mazāk kā 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas no bērna septiņu gadu vecuma sasniegšanas, sākot no 2013.gada 16.aprīļa līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Atbrīvot /pers.B/, personas kods /personas kods/, no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese L.Mikulāne